

MAROSUJVÁR

FUGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Megjelenik minden csütörtökön.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő:

FÜSSY JÓZSEF laptulajdonos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veress József

könyvkereskedése Marosujváron.

Harcoljanak az itthonmaradtak is!

Tudvalevő, hogy a hadbavonult katonák családtagjai, bizonyos törvényszabta föltételek mellett, az államkincstárból félhavonkint fölvehető segélypénzben részesülnek.

Segélyre igénnyel bír a bevonultnak felesége, gyermeke, (akkor is ha házasságon kívül született), mostoha gyermeke, unokája, apja, anyja, mostoha apja, mostoha anyja, nagyapja, nagyanyja, nejeének édesanyja, nejeének édes apja, édes, vagy mostoha testvére, de valamennyi csak akkor, ha semmitéle állandó ellátásban nem részesül, ha magát vagyónának jövedelméből, vagy önálló keresetből fenntartani nem képes. Ehhez a törvény (1914. 45. t.-c. 7. §) még hozzáteszi, hogy az olyan családtag, akiről a hatóság megállapítja, hogy megélhetését megfelelő munka elvállalásával biztosíthatná, segélyre igényt nem tarthat.

Elmondhatjuk, még pedig jóleső érzéssel modjuk el, hogy a hatóságok igazán emberséges jóindulattal voltak a kereső nélkül maradt családtagok iránt. A törvénynek megszorító szigorát alig alkalmazták. Liberális gondolkozással kiutaltatták a hadisegélyt olyanok részére is, akikről pedig könnyűszerrel meg lehetett, meg lehet ma is állapítani, hogy egészségesek, dologbirók, tehát a „megfelelő“, nekik való munka elvállalásával állami segítség nélkül is el tudnák magukat tartani. Rendjén van. Egy szavunk sincs ellene.

Csak most már az nincs rendjén, a mit különösen gazdáink tapasztalnak, hogy a hadisegélyben részesülők közül (nem mindnyájan) na-

gyon sokan nem becsülik meg érdeme és jelentősége szerint az állam jótéteményét. A könnyen jött (és mondhatjuk elég bőkezűen osztott) kincstári pénz elkapat egyeseket, s könnyelművé, renyhévét, dologkerülővé tesz.

Fáj kimondanunk, de sajnos így van. A bajt nem lehet, nem is kell eltitkolni, hanem gyógyítani kell; úgy ahogy lehet. Ha másképp nem lehet: akár súlyosabb operációval. Gróf Tisza István miniszterelnök most leiratot intézett a főispánokhoz, mely ezzel a kérdéssel foglalkozik. Ez a leirat nagy tapintatossággal iránytad a közhatóságoknak, hogy miképpen kell a hovatovább mindjobban elharapózó renyheség és dologtalanság országos veszedelmét elhárítani.

Mert valóban országos veszedelem rejlik abban, ha a most kezdődő tavaszi s majdan a nyári gazdasági mezei munkák idején nem lesz munkáskéz. Mert egyrésze oda van a lövészárkokban, másrésze pedig idehaza tétlenül hever a tunyaság párnáin s a könnyen jött pénzből dúsalkodva, csak a készlet fogyasztja. Dolgozni nem megy, ha hívják se. Pedig birná a munkát, nekivaló is, eddigi életfolyásában hozzá is van szokva, meg azt is felgondolhatná, hogyha dolgozik, azzal újabb pénzt keres, az állami segélypénzt akár takarékpénztárba teheti. (Közbevetőleg mondván: ez volna a legjobb.)

Végezetül pedig minden itthonmaradottnak kötelessége arra gondolni, hogy ádáz ellenségeink ellen küzdő vitéz katonáink is csak úgy győzhetnek, ha mindig megvan a küzdelemhez való testi erejük és kitartásuk. Ez pedig csak úgy lesz meg, ha állandóan kellő táplálkozásban részesülnek. Az élelmezést pe-

dig csak a becsületes, hálás, jó magyar föld adja — ha kellő megmunkálásban részesül.

Ki végezze a szántás, vetés, kapálás, gyűjtés, aratás munkáit? Csak az itthonmaradtak. Amint a háttárok védelmében küzdő véreink karddal, puskával harcolnak: azonképpen harcoljanak az itthonmaradtak ekével, ásóval, kapával. Csak így fogjuk legyőzni az ellenséget. Közös erővel, közös akarattal.

Fontolják meg ezt jól az államsegélyesek is. Az államsegély nem alamizsnapénz, hanem olyan jótétemény, amely hálára, dologra és tetterre kötelez!

Adakozzunk a Tordán ápolt katonák részére lábbeliket!

A negyedik hadi délután Marosujváron.

A mi kis városunk csöndjébe, hangulat nélkül való megszokottságába néhány meleg színt vetít a hadi délután. Sokan vannak a kik megszokták, megszerették és — várják.

Nt. Mátyás Ernő ur felolvasása a háborúnak a lélekre való diadaláról, a hallálal való hősies megbékélés isteni érzéséről szól. A lelki kérdésekért rajongó, az élet nyönyörtü értékeinek, szépségének hatalmas szavú apostola beszélt hozzánk megnyugtató, fölemelő sorokban.

Szabó Ilus urhölgy három dalt énekelt; Egy bámulatosan finom és gazdag művészlélek szólott hozzánk e dalokban újszerű, meglepő hangokon. Csillogó, bársonyos, minden érzés és hangulat kifejezésére csodálatosan csiszolt organum, amely mindekit magával ragad. Olyan tapsvihart ré-

Nyomtatványok.

Esküvői-kártyák, bál- és menyegzői meghívók jutányos áron és gyorsan készíttetnek.

Mindenmü iskolai- ügyvédi-, jegyzői nyomtatványok jutányos áron kaphatók FÜSSY J. könyvkereskedésében.

gen hallott az intézkedő terem, amely dalai után felhangzott. Ráadásul még három dalt énekelt, — ha van fokozása a művészinak — még szebben, még ragyogóbb hangon. — Mi pedig úgy éreztük, hogy tündöklő tavaszban, virágba boruló fák alatt járunk — és egy aranycsengetyű zeng csódás melódiákat...

Nt. Papp József ur két aktuális verset mondott el szépen, meghatóan. Talán fölösleges dicsérni, hiszen rokonszenves egyénisége mindenkor örömmel látott szereplő a hadidélutánoknak.

A polgár iskola Cseh Károly tanító ur pompás dirigálása mellett — néhány dalt énekelt összevágó, stilusos betanításban.

Közönség szép számban volt. Igaz, még mindig vannak, akik szeretik Heltainak „A kik még otthon maradtak” c. színművét; de legyen szabad nekik egy másik aktuális, de még kitünőbb művet ajánlani. Címe: „Mindnyájunknak el kell menni!” (k. s.)

Tavaszzsal...

irta. Monoplán.

Mily gyönyörű egy tavaszi nap!
A szívekbe, lelkekbe is behat.
Ébresztgeti az elnémult vágyat
Felkelti az érzelmet, a lágyat.

Nem tudjuk mire, nem tudjuk hova
Csak erősen vágyodunk valahova
Egy nyugtalan érzés az, ami bánt
Sóvárgás! a mi lelkünkön végig szánt.

Tán délre menni, ez ohajunk?
A sik tengerhez visz sóhajunk?
Morajló habjaiban megfürödni
Régi, kedves helyeken megpihenni?

Vagy a csendes erdőben ballagni
A fák susogását hallgatni?
Visszasírni azt, ami már elmúlt
Remélni, mitől a lelkünk felvidul?

Avagy viszontlátni a kedves lényt
Mely bő tartalmat adott és fényt
Sivár életünknek öröme lett
És szívünket teljesen igénybe vett?

Vagy talán csak el-elkiváncozunk
A hétköznapiaságtól, amelyet meguntunk?
El szeretnők felejteni a bűt és gondot
S mindazt, mitől a szívünk megbomlott?

Akárhogy, akármit is legyen
Lelkünknek kell, hogy erőt vegyen.
De azért elfog a vágy, így tavaszzsal,
A szívünk is él sok panaszszal.

Szárnyszegezetten, némán kell türjük
A sóvárgást, a vágyódást is legyűrjük.
Es folytatjuk nagy csendben az életet —
Bús örömmel, köszöntjük a kikeletet.

HIREK.

— **Rendezzünk füsttelen napot a rokkantakért.** Az Augusztá-alap, a mely Augusztá királyi hercegasszony fővédnökségével és Lónyay Sándorné igazgatóságával a magyar társadalmat a háboru terhének könnyű elviselésére szervezi, kezébe vette a rokkantak ügyének intézését és országos rokkant alapot létesít. A nagy cél felé május elsején teszi meg az első lépést. Budapesten május elsején füsttelen napot rendez. Új ötlet, érdekes és nagy idők szelleme az áldozatkészség és önmegtartóztatás érvényesül benne. Az Augusztá-alap azzal a kéréssel fordul nemcsak a főváros, hanem az ország közönségéhez is, hogy ezen a napon ne dohányozzék, hanem azt az összeget, amelyet naponta dohányzásra költ, adja a rokkant alapnak. Aki pedig egy napra sem tud lemondani szenvedelméről, dohányozzék, de a rokkantakért fizessen füst-adót. Az Augusztá-alap 20, 50 filléres, 1, 2, 5 és 10 koronás füst-adó passepartout bocsájt ki erre a célra. Május elseje eddig a tavasz örömtünnepe és a szociáldemokraták agitációs napja volt. Az idén a háboru rokkantjaié lesz! Az ország fővárosa példát mutatott a vidéknek, melyet az egész országnak követni kellene. Alakuljon minden városban — nálunk is — bizottság, amely a rokkant-alap javára rendezzen egy füsttelen napot. Hatóságaink pedig lépjenek érintkezésbe az Augusztá-alappal, a mozgalom egyöntetűsége érdekében.

— **A marosujvári bányatárs-pénztári kórház** illetve a kórházban levő sebesült katonák jobb élelmezhetése céljaira ujabban a következő urak és nrhölgyek voltak kegyesek adományozni:

Gálya Miklós lelkész és Szász József Lánduból ételneműt és buzát, Ikrieh Erzsike, a helybeli polg. isk., Weinrich Károly, Balogh Jenő igazságügyi miniszter ur, Wekmann Rezső tanár utján, Szabó Albert, Binder József pénzbeli adományokat. A folyó hó 11-én tartott III-ik hadidélután jövedelme felülfizetésekkel együtt 102 korona 30 fill. Felülfizetni szívesek voltak: Bistlicsini Lajos, dr. Jancsó Ödön, Mossoczy Sándor, Krizsán Jánosné 2—2 koronát, Miklóssy Gyula 5

K, Kádár Márton, Orbán Károlyné, dr. Bergleiter Gyula, Kiss Simonné, 1—1 kor., Losonczy Sándor 40 fillért.

Sallak Istvánné, Cseh Szeréna, Steinberger Májer pénzbeli adományokat.

Steinberger Májer, Krisán Jánosné, dr. Dénes Arthur, Benrád Emil ételneműt, részben cigarettát és tépést.

A f. hó 18-án tartott IV. hadi délután jövedelme felülfizetésekkel együtt 97.70 K. Felülfizetni szívesek voltak: Bisztritsányi Lajos, dr. Nagy Béla, Orbán Károlyné 2—2 koronát, Boér Ferenc, Balogh Jánosné, Papp Simon 1—1 koronát.

A nemes szívű adakozók szíves adományukat hálásan köszöni és további adakozásukat tisztelettel kéri a kórház vezetősége.

Az 1915 év április 5-én rendezett marosujvári polg. isk. előadásán az összes bevétel volt 261 K 70 f. Ezen összeghez befolyt jegyek áján 222 K 70 f., felülfizetések címén 38 K 50 f. Ebből volt a tiszta jövedelem 240 K 11 f, mely összeget a tanári testület úgy használt fel, hogy 100 koronát eljuttatott az elesettek özvegyei és árvái alapjának, 140 K 11 fillért pedig a marosujvári bányatárs-pénztára kórházában elhelyezett sebesült katonáink ellátására.

— **Világíró sósógyógyfürdők** mint az előző években, úgy ez évben is május elsején megnyílik. A tatarozási, javítási munkálatok az egész fürdő területén serényen folynak s befejezésükhöz közelednek. A fürdő igazgatóság ez évben is minden el fog követni, hogy a fürdővendégek itt tartózkodását kellemessé téve sósógyógyfürdők hírnevét emelje.

— **A vöröskereszt-Egyesület helybeli fiókjá** f. hó 25-én rendezte az ötödik hadi délutánt Marosujváron. A hadi délután pompás, magas színvonalon álló műsorából már most kiemeljük Balogh János szodagyári igazgató felolvasását és Weinrich Károly énekét.

Reméljük, hogy Marosujvár és Vidékének áldozatkész közönsége a hadsegélyezés eme áldásos akcióját, mint eddig, úgy ezután is lankadatlan kitartással támogatni fogja. Jegyek mindenkor előre válthatók Veress József könyvkereskedésében. Előfizetéseket a jótékony célra való

MIT KIABÁLTOK ?

NÉVJEGYEK

legelegánsabb s legolcsobb árakban készíttetnek

Füssy J. könyvnyomdájában Tordán.

MIT KIABÁLTOK ?

tekintettel hálás köszönettel fogad az egyesület helybeli fiókja.

— **Baleset.** A csesztvei grófi uradalom egyik bérese Brasován Aurél az elmúlt héten ökröket hajtott Gyulafehérvárra a vásárba. Az eladott ökröket Brasovának Gyulafehérvárt a marha hizlaldába kellett elhajtania. A mint a béres a hizlalda udvarán haladt, nagy bámulatában nem vette észre, hogy előtte egy moslékos kut van s beleesett a forró moslékba. A szerencsétlen embert félholtan huzzák ki a kutból.

— **Ne licitáljunk.** A piacokon az árakat leginkább úgy verik fel, hogy a vásárlók egymásra licitálnak. Ez nem helyén való dolog. Behozatal hál Istennek van elég és ha egyes árukért túl magas árakat követelnek, akkor ezt az árut nem kell megvenni. A közönség ne licitáljon fölfelé az árakkal, hanem tartson össze és igyekezzen szembeszállni a lelketlen árudrágítókkal.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** Groszer Adolf helybeli lakos a bosznia városrészben levő sütődéből az elmúlt héten egy szekér kenyeret küldött ki a piacra eladásra. A szekérbe fogott ígás ló a vonat sípolásától megijedt s a sok kenyeret a szekérrel együtt befordította egy vízzel telt gödörbe. Szerencse, hogy a kocsis a közeledő katasztrófát idejekorán észrevette s leugrott a szekérről, mert különben a hat méteres mély vízben lelte volna halálát.

— **Építik a kaszinót.** Szóvá tettük már, hogy a bányakincstár a polgári kaszinó részére, a régi helyiségiért kárpótlásul a Mészáros-tér és Mikó-utca sarkán új kaszinó helyiséget épített. Az e helyütt állt ósdi épületet már lebontották s helyébe új, modern épület emelkedik. Az építkezést a főbányahivatal Balbinát János építési vállalkozónak adta ki.

— **Az ágyuzás és az eső.** Nálunk is feltűnt a közhiedelemben hogy az idei szokatlan sok esőzésnek s az időjárás abnormis voltának összefüggése van az ágyuzással. Erről a vélekedésről Flammarion cikket írt. Ő nem tartja valószínűnek, hogy a sok ágyuzás befolyással lenne az időjárásra. A meteorologia az idén is kihagyta számításából az ágyukat és jóslatai mégis pontosak voltak. Az európai depressziós vonalak mind pontosan következnek a tudomány rendelkezésére álló adatokból. Az ágyuzás tehát nem változtatta meg az időjárást.

— **A lisztárak megállapítása.** Az ármegállapító bizottság e hó 14-én Szász József főispán ur elnökelete alatt ülést tartott. Az ármegállapító bizottság a lisztárakat Alsófehérvármegye területére ab Johanna gőzmalom Gyulafehérvár, a közvetítő kereskedelem részére a következőkben állapította meg: Finom tészta és daralisztért kg.-ként 88 f. Főzölisztért 70 f. Kenyerlisztért 56 f. Tengerlisztért 52 fillér. Mindazok, akik ezen megállapított árnál magasabb áron adnak el, vagy vesznek lisztet, két hónapig terjedhető elzárással és 600 kor. pénzbüntetéssel büntetendők.

— **A 102 éves Horváth alezredes halála.** A nagy idők tanúi közül magasan kiemelkedett glóriás alakja Horváth Ignác 1848—49-es Mátyás huszár - ezredbeli alezredesnek, ki Kolozsvárt élt s utolsónak maradt az egyre fogyó gárdából Erdélyben, mint legmagasabb rangú 48-as tiszt, veterán honvéd április 14-én elhunyt a muszkaverő Mátyás huszárok vitéz daliás parancsnoka, ki élete végéig teljes szellemi erejének birtokában volt. A 48-as honvédegylet diszelnöke volt. Kolozsvár város díszsírhelyet adott a nagy kalottnak s a város halottjának tekintti. Temetése óriási közönség, iskolák, egyletek, testületek, katonaság impozáns részvéte mellett pénteken délután volt. Nyugodjék esendesen!

— **Az ideai termés és nagy harcunk diadala a legszorosabb összefüggésben van.** A jó termés kulcsa az itthonlevők kezében van. Isten áldását csak akkor várhatjuk, ha mindenki megtett a jó termés biztosítására mindent, a mit csak megtehetett. Csüggedni nem szabad! Minden reménységünk, bizalmunk teljes joggal megvan arra, hogy magunknak és vitézül küzdő hadseregünknek bőven fogunk aratni. De ezért az eredményért dolgozni kell buzgón, kitartóan, lankadatlanul és sokkal többet, mint ezelőtt, mert ez az itthonlevők harca szerves összefüggésben van véreinknek a véres-barázdás csatamezőkön vívott lelkes küzdelmével.

— **Hősi halál.** Dr. Bányay Elemér a zseniális tollú író és újságíró ki „Z u b o l y” írói néven írt magas nivóú cikkeivel gyönyörködtette az olvasó közönséget, — az uzsoki szorosnál vívott küzdelemben elesett. Hősi halála országsszerte mély részvétet keltett s a magyar irodalomnak óriási a vesztesége.

— **Az aprópénz.** Sok felől érkeznek panaszok, hogy a nép között olyan balga hit terjedt el, hogy a béke után a papírpénznek nem lesz értéke. Ezért a nikkol és ezüst pénzt a nép eldugja s folyton bankóval fizet. Így aztán valóságos aprópénz-hiány állt elő s ez az állapot a kereskedelmet bénítja. Igen helyes volna, ha a községi előljáróságok nyomtatékosan figyelmeztetnék a népet a minden ok nélküli káros eljárására és felvilágosítanák, hogy a papírpénzről való hiedelme egyszerűen ostoba mese.

— **Elveszik a földet azoktól a kik nem művelik.** A kormány igen erélyes hangú rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a földek teljes megművelésének érdekében. Eszerint elveszik a földet attól a bérlőtől, aki nem műveli. A rendelet kimondja, hogy a haszonbérlet tartozik földje megműveléséről minden körülmények között gondoskodni. Ha akár katonai bevonulás, akár más dolog miatt is bérbevevő nem képes elegendő tenni, akkor a bérbeadó visszaveheti tőle földjét, akárminő szerződés is kötelezné. Ekkor a bérbeadó köteles megművelni a földeket, ha nem él ezzel a

jogával, akkor elveszti. A bérlőnek csak az a joga van meg, hogy viszakövetelje esetleg a földekre fordított költségét, erre az esztendőre meg, hogy ne fizessen árendát. Ha vitás kérdések merülnek fel földátadásánál, ezekben a közigazgatási hatóságok döntenek. Megye községekben az 50 katasztrális holdnál kisebb földek dolgában elsőfokon a községi előljáróság, másodfokon a főszolgabíró annál nagyobb birtoknál elsőfokon a főszolgabíró, másodfokon az alispán dönt. A városok területén a városi tanács az egyetlen birói fórum. Ha valamelyik fél nincs megelégedve az ítélettel, akkor harminc nap alatt jogába áll a rendes bíróságokhoz fordulni és ott érvényesíteni az igényt.

— **Tea eperből.** Az erdei eper (szamóca) levelének forrázata pompás és kellemes zamatu teát ad. Mikor az eper virágzásnak indul, akkor kell a leveleket leszedni és azután megszáritva eltenni.

— **A perenospora ellen való védekezésről** dr. Istvánffy Gyula egyet. tanár (Bpt. II. Debrői-ut 13—15.) egy igen becses Tájékoztatót írt, melyet egy lev. lapon kifejezett kívánságra megküld minden szőlősgazdának.

— **A nagyszebeni tanítónőképző-intézet** első osztályába a következő 1915—16. iskolai évre felvételért folyamodhatnak 14-ik életévüket betöltött olyan leányok, akik a felső leánynépiskolát, a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium utógy első osztályát sikerrel végezték. A kérvényeket jun. 15-ig kell benyújtani az igazgatósághoz, mely készséggel nyújt bővebb tájékoztatást. A polgári iskolai tanítónőképző-intézetbe való felvételért szintén jun. 15-ig kell folyamodni.

— **A háború történelme** eszmű ajándék-albumra, melyet a Pesti Napló előfizetői ingyen kapnak, külön tesszük figyelemre olvasóinkat. A háborús irodalom legkimagaslóbb, legszebb munkája lesz ez a nagy eseményeket egybefoglaló pompás díszmű, mely sok száz mélynyomású remek képben a világháború minden mozanatát maradandó emlékként fogja megörökíteni. A Pesti Napló minden új és régi előfizetője a kiadóhivatalnál megudható feltételek mellett teljesen ingyen kapja ezt a rendkívüli, díszkötéses könyvet. A Pesti Napló előfizetési ára: negyedévre 8 kor. egy hónapra 2.80 kor. A kiadóhivatal, (Budapest, VI, Vilmos császár-ut 55.) klvánságára bárkinek küld mutatványszámot.

Füssy József,
kiadó.

Soh' se vegyünk mást

Köhögés

rekedtség, nátha és elnyálkásodás ellen, mint az izletes

Kaiser-féle

mell - karamellát

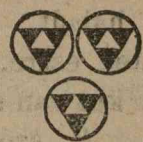
a „három fenyő” védjeggyel.
5900 bizonyítvány orvosok és magánosoktól garantálja a biztos hatást. Egy csomag ára **20** és **40** fill. Egy doboz ára **60** fil.

Kapható: Gál Béla
gyógyszertárában
Marosujvárt.

Füßy József könyvnyomdája

könyv-, papír-, író-, rajz- és festőszer-
kereskedése Torda, Vallásszabadság-tér

Alapított
1867-ben.

Dombornyomású névjegyek, levélpapírosok és borítékok
szép és izléses kivitelben, olcsó árak mellett készülnek

Telefon
34 szám

Készít:

irodalmi műveket,
tankönyveket,
folyóiratokat,
hírlapokat,
községi nyomtatványokat,
kereskedelmi, ügyvédi és iskolai
nyomtatványokat,
vonalzott üzleti könyveket,
számlákat,
árjegyzékeket,
báli és esküvői meghívókat,
eljegyzési kártyákat,
névjegyeket,
körleveleket,
gyászjelentéseket,
falragaszokat,
szórólapokat
és minden a könyvnyomdaiparban
előforduló munkákat izléses és
hibátlan kiállításban, szolid árak
mellett.

Nagy raktár:

Gimnáziumi, polgári fiú- és pol-
gári leányiskolai, valamint elemi
iskolai könyvekből.

Író- és levélpapírokban, üzleti köny-
vekben, szépirodalmi művekben,
regényekben, ifjúsági iratokban,
ima könyvekben, mesés könyvek-
ben, folyóiratokban, divatlapok-
ban, teljes író- és rajzkészletekben.

As „ARANYOSVIDÉK”

független politikai és társadalmi
lap kiadóhivatala.

Az „Aranyosvidék” Torda-Aranyos
vármegye legelterjedtebb lapja és
így a hirdetni akaró közönség
a legbiztosabb siker reményében
adhatja fel hirdetését az Ara-
nyosvidékbe. A hirdetések
díjai minimális áron vannak
számítva.

Főszolgabírói, körjegyzői, papi, ügyvédi, végrehajtói és iskolai nyomtatvá-
nyok nagy raktára. Hazai és helybeli képes lev.-lapokban nagy választék.